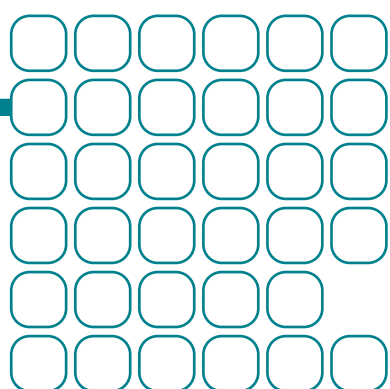

Jūratē Litvinaitē

BRANDOS DARBO GIDAS ABITURIENTAMS

Turinys

Autorė **Jūratė Litvinaitė**

Leidinio vadovė **Jurgita Skominienė**

Redaktorės **Vilma Zenevičienė, Solvita Labanauskienė**

Pirmasis leidimas 2017

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Šį kūrinį, esantį bibliotekose, mokymo ir mokslo įstaigų bibliotekose, muziejuose arba archyvuose, draudžiama mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

© Jūratė Litvinaitė, 2017
© Leidykla „Šviesa“, 2017

ISBN 978-5-430-06809-7

Ivadas	4
Klausimai, į kuriuos rasite atsakymus	5
1. Kas yra Brandos darbas ir kokia jo nauda?	6
2. Ar daryti vienam, ar su grupe?	10
3. Iš kokių sričių atliekami Brandos darbai?	12
4. Kaip susirasti Brandos darbo vadovą (-ę) ir ką su juo (ja) tartis?	18
5. Kaip pasirinkti Brandos darbo temą?	22
6. Kaip rengiamas Brandos darbas?	32
7. Kaip susiplanuoti veiklą?	34
8. Kaip išgryninti ir argumentuoti Brandos darbo idėją?	38
9. Kaip išsikelti Brandos darbo tikslą?	44
10. Kaip susiformuluoti uždavinius?	46
11. Kokiais būdais įgyvendinti tikslą ir uždavinius? (Metodų numatymas)	50
12. Kokių priemonių prireiks, rengiant Brandos darbą?	56
13. Iš kur gaunama ir kaip pateikiama Brandos darbui įgyvendinti reikalinga informacija?	60
14. Kokių dokumentų prireiks, rengiant Brandos darbą?	66
15. Kaip susidaryti Brandos darbo sąmatą?	70
16. Kaip susidėlioti veiksmus, kad viskas būtų atlikta laiku?	72
17. Kaip užtikrinti efektyvumą?	76
18. Kaip susikurti Brandos darbo aprašą? (Kiekybiniai ir kokybiniai rodikliai)	78
19. Kaip pristatyti Brandos darbą?	88
20. Ką dar vertėtų padaryti?	96
Priedai	98

Ivadas

2017 m. rudenį Lietuvos mokyklose įsigaliojo naujovė – Brandos darbas. Pristatomo leidinio tikslas – padėti abiturientams ir jų mokytojams sėkmingai perimti šią naujybę ir paversti ją įdomia ir naudinga mokymo(si) praktika.

Šis leidinys – tai:

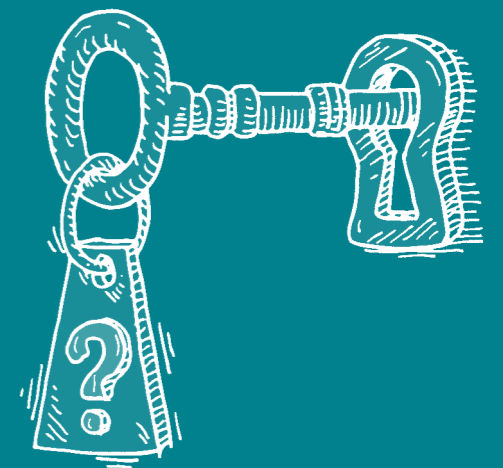
- mokomoji konsultacinė priemonė,
- darbo užrašinė ir kalendorius.

Tokia forma pasirinkta tikslingai: neįmanoma tiesiog perskaityti visos teorinės medžiagos apie Brandos darbą, o paskui imtis praktikos. Brandos darbo atlikimo strategijų išmokstama rengiant Brandos darbą. Tad šalia teorinių patarimų visada pateikiamos ir priemonės, pavyzdžiai bei vieta pastaboms ir įgyvendinamos veiklos užrašams, rekomendacinis veiklos atlikimo kalendorius. Praktiniai patarimai ir konkretūs pavyzdžiai parinkti taip, kad, jais vadovaujantis, būtų galima projektuoti ir atlikti bet kokios krypties ar temos Brandos darbą.

Leidinyje sudarytas klausimų ir atsakymų principu, siekiant taupyti tiek mokinių, tiek mokytojų laiką: galima analizuoti, nagrinėti tas dalis, kurios tuo metu atrodo problemiškos. Vis dėlto leidinyje rekomenduotume ne tik kaip konsultacinę priemonę iškilus sunkumų, bet ir kaip Brandos darbo vadovą: visos leidinio dalys yra ir Brandos darbo projektavimo, vykdymo, pateikimo žingsniai. Nuosekliai jų laikydamiesi atliksite visas veiklas, kurių reikalauja oficialūs Brandos darbą reglamentuojantys dokumentai, o svarbiausia, atliksite jas laiku ir tinkamai.

Prieduose pateikiame įvairių formų pavyzdžių, kurių gali prireikti atliekant tam tikras veiklas.

Klausimai, į kuriuos rasite atsakymus

Kas yra Brandos darbas ir kokia jo nauda?

Žingsnis, padėsiantis apsispręsti, ar verta rengti Brandos darbą.

Iš Brandos darbo programos (toliau – BDP):

Brandos darbas – vidurinio ugdymo programos baigiamosios (arba kitos, jei dalyko programa intensyvinama ir baigiama anksčiau) klasės mokinio (kelių mokinių) ilgalaikis darbas, rengiamas ugdymo procese.

(Brandos darbo programa, 2015, p. 1)

Pagal šią apibrėžtį Brandos darbas:

- 1 rengiamas vidurinėje mokykloje (11–12 kl.);
- 2 rengiamas iš mokyklinių dalykų – tai yra iš to, kas dėstoma 11–12 klasėse;
- 3 rengiamas mokinio (-ės) arba mokinių grupės;
- 4 tai darbas, kai mokinys (-iai) vykdo pasirinktą veiklą (žr. 1 schemą) ir pristato tos veiklos rezultatus, pateikia ataskaitą;
- 5 rengiamas ilgą laiką – nuo rudens iki pavasario.

Panaršiau internete ir štai ką dar radau apie Brandos darbą...

1 schema. Brandos darbo veiklos pasirinkimas

Viena iš galimų veiklų:

a) teoriniai darbai

Iškeliamą hipotezę, problemą, nagrinėjami kitų autorių teoriniai darbai, kuriais remiantis patvirtinama ar paneigiama hipotezė, sprendžiama nagrinėta problema; renkami ir apdorojami mokslinė informacija tam tikru klausimu; atliekama mokslinė aprašomoji veikla; kuriami mokslu grįsti teoriniai modeliai, konstrukcijos. **Teorinių darbų esmė – darbas su moksline literatūra.**

b) teorinė praktinė veikla

Tai mokslinė tiriamoji, analitinė, eksperimentinė ir kita veikla. Pavyzdžiui: atliekami moksliniai tyrimai ir apibendrinami jų rezultatai; projektuojami ir vykdomi mokslu grįsti eksperimentai; moksliniais metodais analizuojama aktuali praktinė problema; analizuojamos mokslo žinių pritaikymo galimybės; kuriami mokslu grįsti praktiniai modeliai, konstrukcijos. **Teorinių praktinių darbų esmė – išanalizavus teorinę medžiagą tam tikru klausimu, patikrinti, kaip ji siejasi su realiu gyvenimu.**

c) praktinė veikla

Tai gamybinės, kūrybinės, organizacinės, šviečiamosios ir kitos veiklos vykdymas. Pavyzdžiui: gaminami produktai, modeliai, informacinės priemonės; kuriami filmai, reklamos, švietėjiški produktai, leidiniai, stendai, internetiniai puslapiai; leidžiamas laikraštis, žurnalas, katalogas; organizuojama paroda, renginys, akcija, tęstinė veikla (savanorystė, pagalba aplinkiniams, talka), įgyvendinami bendradarbiavimo, bendrystės, pilietiškumo, švietėjiški projektai; telkiama bendruomenė (vietos, bendraamžių, bendraminčių); steigiama įmonė, organizacija, draugija; kuriamas verslas, verslo strategijos; sprendžiamos aktualios visuomenės, bendruomenės problemos. **Praktinių darbų esmė – taikyti įgūdžius, žinias realaus gyvenimo tikslams.**

Testas, padėsiantis suprasti, ar Jums naudinga imtis Brandos darbo

Įsivertinkite, ar Jums tai aktualu: taškai nuo 0 (neaktualu) iki 3 (labai aktualu).

Klausimai	Atsakymai	Taškai
1. Kas gali rengti Brandos darbą?	11 arba 12 vidurinės mokyklos (III ar IV gimnazijos) klasės mokinys (-ė) arba mokinių grupė.	☐
2. Ką duoda Brandos darbas?	Pirmiausia Brandos darbas iš esmės sudaro galimybę užsiimti pageidaujama veikla pageidaujamu būdu ir pageidaujamu laiku. Antra, Brandos darbas atitinka mokyklinį egzaminą. Pritaikius Brandos darbą, užtenka išlaikyti privalomą lietuvių kalbos ir literatūros egzaminą ir mokykla baigta.	☐
3. Kuo geriau nei egzaminas?	Brandos darbas atliekamas pačių pasirinkta tema pagal pačių susidarytą planą – tai trunka apie pusmetį. Išvengiama egzamino streso ir „nesėkmės“ egzamino dieną. Be to, brandos darbą galima rengti iš to dalyko, kurio informaciją sunku įsisavinti, bet egzaminas reikalingas stojant.	☐
4. Ar išmoksiu daugiau nei ruošdamasis egzaminui?	Taip. Egzaminui nemažai informacijos reikia tiesiog iškalti – įsiminti. Paprastai ji greit pamirštama. Rengiant Brandos darbą įgyjama platesnių, įvairesnių įgūdžių. O tai – kaip važiuoti dviračiu – išlieka visą gyvenimą.	☐
5. Kokio pasiruošimo reikia, norint parengti Brandos darbą?	Jokio išankstinio. Užtenka apsispręsti, iš kokio dalyko ir temos norėtumėte rengti Brandos darbą, o tada konsultuotis su paskirtu (-a) mokytoju (-a) arba naudotis šiuo leidiniu: jame nurodyti visi žingsniai, kad Brandos darbas būtų adekvačiai įvertintas atsižvelgiant į įdėtas pastangas.	☐
6. Ar yra numatyta pagalba pasirinkusiems atlikti šį darbą mokiniams?	Taip. Brandos darbą atliekantys mokiniai turi Brandos darbo vadovus. Tai mokyklos direktoriaus (-ės) paskirtas (-a) mokyklos pedagogas (-ė). Darbo vadovas (-ė) konsultuoja ir pataria mokiniui (-ei) pageidaujant. Be to, tam yra ir šis leidinys. Įvairios medžiagos rasite internete, pavyzdžiui, Nacionalinio egzaminų centro (toliau – NEC) puslapyje. Pagalba teikiama nuo pirmo iki paskutinio žingsnio. Dėl nieko nereikia baimintis.	☐
7. Kaip žinoti, ar tinkamai rengiu Brandos darbą?	Brandos darbo programoje numatyti tarpiniai įsivertinimai ir vertinimai. Vadinasi, įgyvendinę kurią nors plano dalį, Jūs kreipiatės į darbo vadovą (-ę) ir pristatote jam (jai) tai, ką esate tame etape nuveikę. Pagal poreikį konsultuojatės, koreguojate savo veiklą.	☐

8. Kokių išteklių reikia, norint atlikti brandos darbą?	Priklauso nuo numatytos veiklos. Būtinai ištekliai – kompiuteris, skaitmeninė laikmena, prieiga prie spausdintuvo, popierius ir sąvaržėlės. Gali prireikti, sakykime, fotoaparato, filmavimo kameros, diktofono, navigacijos. Na, bet visa tai dažniausiai įdiegta išmaniajame telefone.	☐
9. Ar Brandos darbas „nesuvalgys“ viso mano laiko?	Pirmiausia reikia tinkamai susiplanuoti ir nusistatyti darbo apimtį. Puiki žinia ta, kad nėra griežtų kiekybinių reikalavimų, išskyrus reikalavimus aprašui: 2000 žodžių ± 5 procentai. Tai apytikriai 6 puslapiai teksto <i>Times New Roman</i> 12 šriftu. O darbas rengiamas nuo rudens iki pavasario (2017–2018 mokslo metais nuo spalio 16 iki kovo 16 dienų). Būsite savo laiko šeimininkai.	☐
10. Ką veiksiu su tuo „gėriu“, kurį suteiks Brandos darbas?	Rengiant Brandos darbą įgyti įgūdžiai ir žinios – tiesiogiai reikalingi studijuojant ar darbinėje veikloje. Brandos darbas kuriamas pagal bendrus reikalavimus, taikomus kiekvienam rašto darbui, projektinei veiklai. Tad įgytus mokykloje įgūdžius labai plačiai taikysite įvairioje veikloje. Jei pasirinkta tema susijusi su būsima profesija, Brandos darbas tiesiogiai bus panaudotas studijuojant kaip įvairių studijų rašto darbų dalis.	☐
Iš viso taškų:		☐

Susumuokite surinktus taškus: kuo rezultatas arčiau 30 taškų, tuo labiau Jums verta imtis Brandos darbo. Jei surinkote mažai taškų, turėtumėte pagalvoti apie egzaminų laikymą.

Ar man imtis Brandos darbo?

Taip Ne

O gal ką praleidau? Juk vis tik vartau šią knygą...

Ar daryti vienam,
ar su grupe?

Klausimas, kurį verta apsvarstyti ir individualistams (-ėms), ir tiems, kurie linkę į kolektyviškumą.

Brandos darbo programa numato, kad **Brandos darba gali atlikti ir vienas žmogus, ir grupė.**

Siūlome atlikti testą, padedantį priimti Jums naudingiausią sprendimą. Jei pateiktas teiginys nepriimtinas, taškų neskirkite, o jei labai priimtinas, skirkite 3 taškus.

Testas, padedantis pasirinkti individualų ar grupinį darbą

Individualus darbas	Grupinis darbas
Veiksmų laisvė	
Išliekate nepriklausomas nuo kitų žmonių, esate laisvas priimdamas sprendimus – nereikia derintis ir taikytis. Neribojamas savarankiškumas. Laisvė suteikia kūrybinių impulsų. ☐	Esate įsipareigoję vieni kitiems, dėl to vieni kitus motyvuojate, skatinate – neleidžiama nė vienam aptingti, užmesti darbą. Išsivaduoja nuo būtinybės asmeniškai priimti sprendimus – tai darote bendrai. Kelios galvos paprastai laikoma privalumu. ☐
Atsakomybė	
Ant pečių gula visa atsakomybė už visą Brandos darbo procesą. Tačiau niekas neaiškina, ką, kur ir kaip daryti (na, gal tik Brandos darbo vadovas (-ė)). ☐	Pasidalijama atsakomybe už darbą, dėl to kiekvienam (-ai) rūpi padėti, paremti kolegas. ☐
Laikas	
Nėra jokių derinimųsi dėl laiko, terminų – atlieki savo ritmu, kada nori ir po kiek nori. Be to, nereikės sukti galvos, ar kolega (-ė) padarė savo darbą, ar padarys laiku. ☐	Brandos darba reikia atlikti pagal nustatytus oficialius terminus. Dirbant su grupe, jei nespėjama su savo darbais, pagalbos galima sulaukti iš draugų – jie irgi bus suinteresuoti, kad viskas būtų padaryta laiku. ☐

Darbai

Individualiam darbui keliami mažesni reikalavimai dėl tyrimų, veiklų apimtys, atliktų darbų kiekio. Vertinant atsižvelgiama į faktą, kad tai darė vienas žmogus.

Dirbant grupėje, galima atlikti daugiau veiklų, išsamesnius tyrimus – didėja tikimybė parengti geresnį darbą. Jei neaiškūs kurie nors darbai, galima pasitarti, pasiskirstyti atskirais veiklos žingsniais.

Pasitikėjimas

Jei pasitikite savimi, bet nepasitikite kitais, jei manote, kad niekas kitas už Jus geriau nepadarys, verta daryti patiems. Kad ir kaip pavyktų darbas, nereikės ko nors kaltinti ar prieš ką nors jaustis nepatogiai. Niekas nieko nekritikuos, nebus nuoskaudų.

Jei pasitikite komanda ir mažiau pasitikite tuo, kad „ir vienas lauke karys“; žinote, kad mokate planuoti, veikti drauge ir suvokiate, kad atsakomybė yra bendra, o kiekvienas (-a) padarė tiek, kiek galėjo, ir taip, kaip išėjo, darykite kartu. Bus smagiai praleistas laikas, parama ištikus kūrybinei krizei, įgysite daugiau patirties.

Iš viso taškų: Iš viso taškų:

Suskaičiuokite surinktus taškus ir priimkite galutinį sprendimą. Šis sprendimas reikšmingas, nes kai bus įrašytas į visos Lietuvos informacinę sistemą, jo keisti negalėsite (bent kol kas teisiniai dokumentai nenumato kitaip).

Sprendimą turite priimti per kelias dienas nuo apsisprendimo rengti Brandos darba arba ne.

Kai Jūsų apsisprendimas atlikti Brandos darba bus įrašytas į visos Lietuvos informacinę sistemą, sprendimo keisti negalėsite.

Brandos darba rengsiu...

Vienas

Su grupe

Šiame leidinyje nurodėme veiksmus, reikalingus Brandos darbui atlikti nepriklausomai nuo to, ar dirbate pavieniui, ar su grupe. **Nesvarbu, keliese rengsite Brandos darba, reikalavimai jam yra tokie patys.**

Iš kokių sričių atliekami Brandos darbai?

Žingsnis, būtinas, kad Jūsų ketinimas rengti Brandos darbą virstų įformintu veiksmu.

Brandos darbą galima rengti iš bet kurio dalyko, kurį Jūs mokotės mokykloje, nesvarbu, ar yra organizuojamas to dalyko egzaminas, ar ne. Dalykai Brandos darbo atžvilgiu nediskriminuojami.

I veiksmas

Nuspręskite, iš kokios srities norite rengti Brandos darbą.

2 schema.

Ugdymo srities ir atskiro dalyko pasirinkimo privalumai ir trūkumai

Rengti Brandos darbą galima*:

a) iš visos
ugdymo srities

Privalumai:

platesnė temos apimtis, didesnė veiklų įvairovė, lengviau rasti medžiagos, galimybė konsultuotis su įvairesnių sričių specialistais, labiau plečiamas akiratis.

Trūkumai:

kai plati tema, sunku susitelkti, suvaldyti medžiagą, apsibrėžti darbo ribas, išlaikyti numatytą apimtį. Reikia daugiau laiko.

*Rekomenduojame pasibraukti ar kitaip pasižymėti, kurie privalumai ar trūkumai Jums aktualūs: kiekvienas turime savo mokymosi ir veiklos ypatumų.

b) iš atskiro dalyko

Privalumai:

siauresnė apimtis, konkretnė tema, paprasčiau atlikti tyrimą. Dalyko mokytojas (-a) suteiks kryptingesnę pagalbą.

Trūkumai:

gyvenime retai būna grynų dalykų – dažnai viskas susipynę. Reikės pastangų atskirti, kas priklauso nagrinėjamai temai. Sunkiau rasti medžiagos.

c) iš įvairių
integruotų
ugdymo sričių
ir dalykų

Privalumai:

iškeliate Jums aktualią problemą, įdomų klausimą. Įgyvendindami Brandos darbą, ieškote sprendimų, atsakymų – atliekate aktualų tyrimą – naudodamiesi visų Jūsų pažintų mokslų pasiekimais.

Trūkumai:

jei sieksite gauti įvertinimą, atitinkantį tam tikro dalyko egzaminą, turėsite įrodyti, kad Jūsų darbas atitinka to dalyko mokyklinės programos reikalavimus. Vadinasi, turėsite į tą mokslą labiau ir koncentruotis. Be to, atliekant daugiasritį Brandos darbą, gali būti sunku suvaldyti informacijos kiekį.

Pateikiame mokyklinių dalykų lentelę, kuri palengvins Jūsų pasirinkimą.

1 lentelė. Galimas dalykų pasirinkimas

Ugdymo sritis Ką turėčiau žinoti	Dalykai	Įsivertinimas*				
		Mėgstamas dalykas	Reikalingas dalykas	Turiu to dalyko idėjų	Turiu medžiagos	IŠ VISO TAŠKŲ
Dorinis ugdymas Galite pasirinkti bet kurią dorinio ugdymo sritį, nors dorinio ugdymo egzaminai neorganizuojami. Brandos darbas ir šiuo atveju bus prilygintas mokykliniam egzaminui.	Etika Tikyba (katalikų, stačiatikių, protestantų, karaimų, judaizmo ir t. t.)					
Kalbos Galima rengti Brandos darbą vietoj bet kurio kalbos egzamino, IŠSKYRUS LIETUVIŲ . Lietuvių kalbos egzaminas yra privalomas. Galima rengti integruotą kurios nors užsienio (gimtosios – ne lietuviakalbiam) kalbos ir lietuvių kalbos darbą, tačiau vertinimas bus įrašomas tik už užsienio (gimtosios – ne lietuviakalbiam) kalbą. Kokia kalba rengsite darbą, priklausos nuo darbo temos. Gal tai bus vertimai?	Anglų kalba					
	Lenkų kalba					
	Prancūzų kalba					
	Rusų kalba					
	Vokiečių kalba					
	Kita _____					
Matematika Matematikos brandos darbas, kaip ir visi darbai, gali būti teorinis, teorinis praktinis ir praktinis . Pavyzdžiui, iškeliate kokią nors visiškai nematematinę idėją, sugalvojate, kaip ją įgyvendinti, ir pateikiate tikslus matematinis skaičiavimus apie idėjos įgyvendinimo sąnaudas, veiklos efektyvumą, sėkmingų rezultatų tikimybes. Galite atlikti statistines analizes	Matematika					
Gamtamokslinis ugdymas Gamtamokslinis ugdymas – sritis, kurioje puikios galimybės: atlikti įvairius eksperimentus , nagrinėti artimiausią gyvenamą aplinką. Labai daug gamtamokslinių tyrimo objektų yra šalia Jūsų, netgi – Jūs pats. Gamtamoksliniai tyrimai pasižymi aiškiais reikalavimais . O jie ypač praverčia atliekant praktinius tyrimus.	Biologija					
	Chemija					
	Fizika					
	Kita _____					

* Apsvarstykite ir įsivertinkite: 0 (neaktualu) – 3 (labai aktualu).

1 lentelės tęsinys

Ugdymo sritis Ką turėčiau žinoti	Dalykai	Įsivertinimas*					
		Mėgstamas dalykas	Reikalingas dalykas	Turiu to dalyko idėjų	Turiu medžiagos	IŠ VISO TAŠKŲ	
Socialinis ugdymas Socialinis ugdymas – sritis, kurioje, kaip ir gamtamokslinėje, labai puikios galimybės neieškoti toli tyrimo sričių, o imti nagrinėti artimiausią aplinką – daug medžiagos, ji lengvai prieinama. Socialiniai mokslai apima didesnę tyrimų įvairovę, gerokai lengviau apsispręsti, kaip darysite ir kodėl būtent taip . Tad daugiau jėgų reikia skirti planavimui, tada ir įgyvendinti būna paprasta.	Istorija						
	Geografija						
	Teisė						
	Religijotyra						
	Filosofija						
	Ekonomika ir verslumas						
	Psichologija						
	Kita _____						
	Meninis ugdymas Brandos darbas – ilgalaikis darbas, dėl to nereikėtų jo painioti su menų egzamino reikalavimu, pavyzdžiui, atlikti vieną ar kelis kūrinus. Pasirinkus meninio ugdymo srities dalyką, reikėtų svarstyti atlikti mokslinį tiriamąjį darbą iš tos srities ar apie tą sritį; apie jos raidą, vystymąsi, populiarumo kaitą, kūrėjus. Be abejo, galima planuoti ir įgyvendinti ilgalaikį projektą , tik reikia atsižvelgti į tai, kad jo rezultatas turės būti to projekto ataskaita, o ne konkretus meno kūrinys.	Dailė					
		Muzika					
Šokis							
Teatras							
Grafinis dizainas							
Filmų kūrimas							
Fotografija							
Kita _____							
Informacinės technologijos Plati sritis, galinti tapti ir daugelio dalykų integruota dalimi. Gali būti ir konkretus kūrinys, pateikiamas kartu su kūrimo proceso aprašymu.	Informacinės technologijos						

1 lentelės tęsinys

Ugdymo sritis Ką turėčiau žinoti	Dalykai	Įsivertinimas*				
		Mėgstamas dalykas	Reikalingas dalykas	Turiu to dalyko idėjų	Turiu medžiagos	IŠ VISO TAŠKŲ
Technologijos Kaip ir menuose, taip ir čia nereikėtų manyti, kad užtenka sukurti kokį produktą. Turi būti atliktas ilgalaikis tyrimas ar projektas apie kurią nors technologijų sritį. Projektą galima baigti produkto sukūrimu, bet tik su aprašymu, įrodančiu, jog veikla buvo ilgalaikė.	Technologijos					
Kūno kultūra Kūno kultūrą sudaro įvairios mokslo, praktikos sritys: sporto, sveikos gyvensenos, higienos, kūno dizaino.	Kūno kultūra					

Peržiūrėję lentelę ir įsivertinę dalykus, išsirinkite du, surinkusius daugiausia taškų. Palyginkite juos ir priimkite sprendimą, iš kurio dalyko rengsite Brandos darbą.

Analizuoju...

Svarstau...

Primename, kad Brandos darbą galima rengti tiek iš visos ugdymo srities, tiek iš atskiro dalyko, tiek iš įvairių integruotų ugdymo sričių ir dalykų.

Mano (mūsų) pasirinktas dalykas (ugdymo sritis, integruoti ugdymo sritis ir dalykai):

II veiksmas

Svarbu!

Pagal 2017–2018 m. m. Brandos darbo programos vykdymo instrukciją mokiniai, pasirinkę rengti Brandos darbą, apie tai turėjo pranešti atitinkamo dalyko mokytojui (-ai) arba klasės auklėtojui (-ai) **vėliausiai iki 2017 09 17**. Tikėtina, kad panaši data bus nustatyta ir kitų mokslo metų instrukcijose.

Kaip susirasti Brandos darbo vadovą (-ę) ir ką su juo (ja) tartis?

Visą tolesnę Jūsų Brandos darbo eigą stebės Brandos darbo vadovas (-ė). **Jums nebūtina jaudintis, kas vadovaus Jūsų darbui.** Tai mokyklos vadovo (-ės) rūpestis. Jeigu Jūs šiame žingsnyje norėtumėte parodyti iniciatyvą, galite kreiptis į norimą mokytoją ar kitą pedagoginį (-ę) mokyklos darbuotoją ir, su juo (ja) pasitarę, perduoti pageidavimą mokyklos vadovui (-ei). Mokyklos vadovas (-ė) pagal galimybes atsižvelgs į Jūsų pageidavimą.

Svarbu!

Brandos darbo vadovas (-ė) gali kai kuriuos darbus nuveikti kartu su Jumis arba netgi už Jus. Tačiau tokiu atveju Jūs prarandate vertinimo taškų. Pavyzdžiui, jei darbo temą suformuluojate patys, gaunate 2 taškus, jei padedami vadovo (-ės) – 1 tašką, jei darbo idėją vadovas (-ė) suformuluoja už Jus, taškų negaunate.

Laikas nuo Jūsų sprendimo rengti Brandos darbą įregistravimo iki kito etapo – Brandos darbo vykdymo – yra skirtas **dviem žingsniams: pasitarti su Brandos darbo vadovu (-e) ir suformuluoti temą.**

Bet kuriuo atveju Jums bus pranešta, kas yra Jūsų darbo vadovas (-ė). Jūsų tolesnis darbas – su juo (ja) susisiekti ir aptarti savo bendradarbiavimą. Prieš tai rekomenduojame susipažinti su Brandos darbo vadovo (-ės) pareigomis.

Brandos darbo vadovas (-ė):

- 1 Bendradarbiauja** su Jumis nuo Brandos darbo pradžios iki pabaigos. Bendradarbiavimas gali vykti tiesiogiai arba virtualiai pagal Brandos darbo atlikimo plane numatytą laiką ir poreikį.
- Su Jumis **derina vietą ir laiką**, kaip, kur ir kada Jūs vykdysite veiklas, rengsite Brandos darbą ir kaip vyks Jūsų susitikimai.
- Pagal Jūsų pageidavimus Jus **konsultuoja**, padeda atlikti užduotis.

- 4 Tarpininkauja**, Jums nusprendus dalį Brandos darbo veiklų atlikti ar tiesiog pasikonsultuoti kitose ugdymo įstaigose, mokslo institucijose. Taip pat tarpininkauja, kad **Jūsų tarpinė veikla (dalis darbo) būtų įkelta į informacinę sistemą**. Tai ne Jūsų rūpestis.
- Suteikia Jums grįžtamąjį ryšį po to, kai Jūs pateikiate tarpinį atsiskaitymą t. y. nurodo teigiamas, tobulintinas veiklos kryptis, **pateikia tarpinį vertinimą** per virtualias mokymosi aplinkas.
- Jūsų ir savo **parašais patvirtina** Brandos darbo, kurį Jūs pristatysite Vertinimo komisijai, autentiškumą.
- Vertina** Jūsų Brandos darbo rengimo procesą, Brandos darbo aprašą, Brandos darbo tyrimą ar sukurtą produktą. Brandos darbo pristatymo dieną pateikia įvertinimus Vertinimo komisijos pirmininkui (-ei).

Pavyzdžiui, jei nusprendžiate, kad rengiant Brandos darbą reikia bendradarbiauti su artimiausiu universitetu, pirmiausia Jūs kreipiatės į savo darbo vadovą (-ę) ir aptariate, ar tai tikrai būtina. Jei pavyksta susitarti, Jūsų darbo vadovas (-ė) kreipiasi į mokyklos vadovą (-ę), o šis (ši) – į reikiamą instituciją. Jei reikiamoje institucijoje gaunate sutikimą, galite pradėti bendradarbiauti.

Kas galėtų būti mano (mūsų) vadovas (-ė) ir kodėl?

